

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1974-1975.

11 JUNI 1975.

WETSONTWERP

tot wijziging van de wet van 3 juni 1964
houdende het statuut van de gewetensbezwaarden.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD
DOOR DE HEREN HARMEGNIES EN TEMMERMAN
OP DE TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Art. 1bis (nieuw).

Een artikel 1bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 1bis. — Artikel 1, tweede lid, van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

» De aanvraag is ontvankelijk vanaf 1 januari van het jaar waarin de dienstplichtige de leeftijd van 18 jaar bereikt en houdt op ontvankelijk te zijn op het ogenblik dat de dienstplichtige werkelijk in dienst is getreden of wanneer hij krachtens de gecoördineerde dienstplichtwetten als deserteur wordt beschouwd ».

VERANTWOORDING.

Deze wijziging heeft tot doel het de belanghebbenden mogelijk te maken het statuut van gewetensbezwaarde aan te vragen nadat zij in het recruiters- en selectiecentrum zijn verschenen tot op het ogenblik dat zij effectief onder de wapens worden geroepen. Voor het Ministerie van Landsverdediging brengt dit geen enkel bijzonder probleem met zich, aangezien tal van dienstplichtigen vrijstelling van militaire dienst voor deelneming aan de ontwikkelingssamenwerking (artikel 16 van de dienstplichtwetten) aanvragen tot op de dag dat zij in dienst treden, en zulks op grond van de bestaande wetsbepalingen.

Het amendement heeft tot doel de bestaande wetten te harmoniseren. Zo worden ernstige moeilijkheden bespaard aan jongeren die reeds in het recruiters- en selectiecentrum zijn verschenen en voor wie dat verschijnen niets anders is dan een geneeskundig onderzoek, waaraan geen andere implicaties verbonden zijn, met name het feit dat zij nadien het statuut van gewetensbezwaarde niet meer kunnen aanvragen.

Zie :

520 (1974-1975) :

- N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- N° 2 tot 7 : Amendementen.
- N° 8 : Verslag.

Chambre des Représentants

SESSION 1974-1975.

11 JUIN 1975.

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 3 juin 1964
portant le statut des objecteurs de conscience.

AMENDEMENTS PRESENTES
PAR MM. HARMEGNIES ET TEMMERMAN
AU TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Art. 1bis (nouveau).

Insérer un article 1bis (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 1bis. — L'article 1, alinéa 2, de la même loi est remplacé par ce qui suit :

» La demande est recevable à partir du 1er janvier de l'année pendant laquelle le milicien atteint 18 ans et cesse de l'être lorsque le milicien est entré en service actif ou lorsqu'il est traité comme déserteur en vertu des lois coordonnées sur la milice. »

JUSTIFICATION.

Cette modification a pour but de permettre aux intéressés de demander le statut d'objecteur après la comparution au Centre de recrutement et de sélection jusqu'au moment où ils entrent effectivement sous les armes. Ceci ne pose aucun problème particulier pour le Ministère de la Défense nationale, étant donné que de nombreux miliciens demandent l'exemption du service militaire pour raison de coopération au développement (art. 16 des lois sur la milice) jusqu'à l'entrée en service actif, et ce en vertu des dispositions légales existantes.

L'amendement a pour but d'harmoniser les législations en présence. Des problèmes graves sont ainsi évités à des jeunes qui auraient comparu devant le Centre de recrutement et de sélection et pour qui cette comparution ne constitue qu'un examen médical qui n'entraîne aucune autre implication et notamment le fait de ne pouvoir demander ultérieurement le statut d'objecteur.

Voir :

520 (1974-1975) :

- N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
- N° 2 à 7 : Amendements.
- N° 8 : Rapport.

Art. 1ter (nieuw).

Een artikel 1ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 1ter. — Artikel 1, derde lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

» De aanvraag is eveneens ontvankelijk wanneer de dienstplichtige zijn legerdienst heeft vervuld of deel uitmaakt van de wervingsreserve. Zij is evenwel niet ontvankelijk tijdens de duur van een wederoproepingsperiode. »

VERANTWOORDING.

Dit amendement heeft een technisch karakter. De tijdsbegrenzing tot de eerste wederoproeping steunt immers op niets en maakt de onderhavige wet nodeloos ingewikkelder.

Art. 6bis (nieuw).

Een artikel 6bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Artikel 6bis. — Artikel 6, vijfde lid, van dezelfde wet wordt opgeheven ».

Art. 7bis (nieuw).

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 7bis. — Artikel 15 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepalingen :

» Onverminderd de toepassing van het vierde en het vijfde lid van artikel 22, mag de in artikel 1 bepaalde aanvraag slechts éénmaal worden gedaan. Evenwel mag de aanvrager, binnen de perken van de in artikel 1 vastgestelde ontvankelijkheidsregelen, een aanvraag om vrijstelling van elke militaire dienst vervangen door een aanvraag om vrijstelling van gewapende militaire dienst, of omgekeerd. De gewetensbezwaarde wiens inschrijving verleend wordt krachtens een onherroepelijk geworden beslissing en wiens bezwaar op het vervullen van elke militaire dienst slaat, is gerechtigd om binnen dezelfde perken en volgens dezelfde procedure een aanvraag in te dienen ter vrijstelling van gewapende militaire dienst alleen en omgekeerd ».

VERANTWOORDING.

Dank zij die bepaling kan de gewetensbezwaarde die reeds voor de Raad voor gewetensbezwaren verscheen, zijn keuze wijzigen, bij voorbeeld van civiele dienst in niet gewapende militaire dienst en omgekeerd.

Bij overgangsbepaling wordt trouwens voorzien in het geval van de jongelui die zich in een dergelijke toestand bevinden. Bijgevolg moeten nieuwe moeilijkheden voortaan vermeden worden dank zij een wijziging van de wet op dat punt, die rekening houdt met veranderingen in de sociale toestand van de gewetensbezwaarde of in zijn overtuiging.

Art. 8.

1. — In het eerste lid, op de zevende en de achtste regel, de woorden

« Zijn diensttijd zal de helft meer bedragen dan »

vervangen door de woorden

« Zijn diensttijd zal gelijk zijn aan ».

VERANTWOORDING.

Dank zij dit amendement worden de bij de civiele bescherming ingedeelde gewetensbezwaarden en degenen die een niet gewapende militaire dienst vervullen op dezelfde voet gesteld wat betreft de duur van de dienst. De gewetensbezwaarden die dienst doen bij de civiele bescherming, worden immers gekazerneerd en hun werkvoorwaarden zijn dezelfde als die van de gewetensbezwaarden in niet gewapende militaire dienst.

Een langere diensttijd is dus niet verantwoord.

Art. 1ter (nouveau).

Insérer un article 1ter (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 1ter. — L'article 1, alinéa 3, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

» La demande est également recevable pour le milicien qui a accompli son service actif ou qui fait partie de la réserve de recrutement. Elle n'est toutefois pas recevable pendant la durée d'une période de rappel. »

JUSTIFICATION.

Cet amendement a un caractère technique. En effet, la limite du premier rappel n'est pas fondée et rend la présente législation inutilement plus compliquée.

Art. 6bis (nouveau).

Insérer un article 6bis (nouveau) libellé comme suit :

« Article 6bis. — L'article 6, alinéa 5, de la même loi est abrogé. »

Art. 7bis (nouveau).

Insérer un article 7bis (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 7bis. — L'article 15 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

» Sans préjudice de l'application des alinéas 4 et 5 de l'article 22, la demande prévue à l'article 1 ne peut être faite qu'une seule fois. Toutefois, le requérant peut, dans les limites des règles de recevabilité fixées à l'article 1, substituer à une requête d'exemption de tout service militaire, une requête d'exemption du service militaire armé ou inversement. L'objecteur de conscience dont l'inscription est accordée par une décision devenue irrévocable et dont l'objection porte sur l'accomplissement de tout service militaire, est en droit d'introduire dans les mêmes limites et selon la même procédure, une demande en vue d'être exempté du service militaire armé seulement, et inversement ».

JUSTIFICATION.

Cette disposition permet à l'objecteur de conscience ayant comparu devant le Conseil de l'objection de changer d'option, par exemple du service civil vers le service militaire non armé, et inversement.

Il est d'ailleurs prévu de régler par disposition transitoire le cas des jeunes se trouvant dans cette situation. Il faut par conséquent éviter de nouvelles difficultés dans l'avenir, grâce à une modification de la loi sur ce point, qui tienne compte des changements survenus dans la situation sociale de l'objecteur ou dans ses convictions.

Art. 8.

1. — Au premier alinéa, septième ligne, remplacer les mots

« Son terme de service dépassera de moitié celui »

par les mots

« Son terme de service sera identique à celui ».

JUSTIFICATION.

Cet amendement met sur le même pied, en ce qui concerne la durée, les objecteurs de conscience affectés à la protection civile et ceux effectuant un service militaire non armé. En effet, les objecteurs en service à la protection civile sont casernés et leurs conditions de travail sont semblables à celles des objecteurs en service militaire non armé.

Rien ne justifie par conséquent un temps de service plus long.

2. — A. — In hoofdorde :

Tussen het derde en het vierde lid een nieuw lid invoegen, luidend als volgt :

« Zij zijn vrijgesteld van alle verplichtingen bepaald bij de wet van 12 mei 1927 op de militaire opvoedingen ».

VERANTWOORDING.

Die wijziging vloeit logischerwijze voort uit het statuut van de gewetensbezwaarde. Het is verwonderlijk dat deze bepaling nog niet in het huidige statuut voorkomt. Het feit dat niet alleen de goederen, maar ook de persoon van de gewetensbezwaarde door de militaire overheid kunnen worden opgevorderd, strookt niet met zijn overtuiging en is in strijd met het principe van het statuut van gewetensbezwaarde.

B. — In bijkomende orde :

Dit artikel aanvullen met een nieuw lid, luidend als volgt :

« De Koning bepaalt hun dienstaanwijzing bij voorrang ter uitvoering van de burgerlijke opvoedingen ».

Art. 9.

A. — In hoofdorde.

Tussen het tweede en het derde lid, een nieuw lid invoegen, luidend als volgt :

« Zij zijn vrijgesteld van alle verplichtingen bepaald bij de wet van 12 mei 1927 op de militaire opvoedingen ».

B. — In bijkomende orde :

Dit artikel aanvullen met een nieuw lid, luidend als volgt :

« De Koning bepaalt hun dienstaanwijzing bij voorrang ter uitvoering van de burgerlijke opvoedingen ».

VERANTWOORDING.

Zie de verantwoording van het amendement op artikel 8.

Art. 11.

1. — In § 1, eerste lid, en in § 2, eerste lid, telkens de woorden

« bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit »

vervangen door de woorden

« samen door de Minister van Binnenlandse Zaken, de Minister van Volksgezondheid en de betrokken Minister van Cultuur ».

VERANTWOORDING.

De bij het ontwerp bepaalde erkenningsprocedure is veel te zwaar.

Zij houdt bovendien het gevaar in dat de Minister van Landsverdediging, onder de druk van het leger, de erkenning zou tegenwerken van sommige instellingen waarvoor de militaire kringen de gewetensbezwaarden liever niet zien werken.

Daarentegen is een gezamenlijke erkenning met de betrokken (d.w.z. Nederlandstalige of Franstalige) Minister van Cultuur meer aangewezen, aangezien het jeugdbeleid tot de bevoegdheid van deze ministers behoort. Het spreekt vanzelf dat de tussenkomst van de Minister van Volksgezondheid vereist is wanneer de dienstaanwijzing betrekking heeft op de commissies van openbare onderstand, die onder zijn voogdij staan.

Dit zou eveneens de mogelijkheid scheppen de jeugdleden een advies over die erkenning te laten uitbrengen.

2. — A. — En ordre principal :

Entre les troisième et quatrième alinéas, insérer un nouvel alinéa libellé comme suit :

« Ils sont exemptés de toutes les obligations déterminées par la loi du 12 mai 1927 sur les réquisitions militaires ».

JUSTIFICATION.

Ce changement est dans la logique même du statut de l'objecteur. On peut s'étonner que cette disposition ne figure pas encore dans le statut actuel. Le fait que les biens, mais aussi la personne, de l'objecteur peuvent être réquisitionnés par les autorités militaires est contraire à sa conviction et en contradiction avec l'existence d'un statut de l'objecteur.

B. — Subsidiarement :

Compléter cet article par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« Le Roi détermine leur affectation prioritaire aux réquisitions civiles ».

Art. 9.

A. — En ordre principal :

Entre les deuxième et troisième alinéas, insérer un nouvel alinéa libellé comme suit :

« Ils sont exemptés de toutes les obligations déterminées par la loi du 12 mai 1927 sur les réquisitions militaires. »

B. — Subsidiarement :

Compléter cet article par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« Le Roi détermine leur affectation prioritaire aux réquisitions civiles ».

JUSTIFICATION.

Même justification que celle de l'amendement à l'article 8.

Art. 11.

1. — Au § 1, premier alinéa, et au § 2, premier alinéa, remplacer chaque fois les mots

« par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres »

par les mots

« conjointement par le Ministre de l'Intérieur, le Ministre de la Santé publique et le Ministre de la Culture concerné ».

JUSTIFICATION

La procédure d'agrégation prévue par le projet est beaucoup trop lourde.

Elle comprend en outre le danger que le Ministre de la Défense nationale, sous pression de l'armée, fasse obstacle à l'agrégation de certains organismes pour lesquels les milieux militaires ne souhaitent pas que des objecteurs travaillent.

Par contre, une agrégation conjointe avec le Ministre de la Culture concerné, c'est-à-dire d'expression française ou néerlandaise, est plus indiquée, car les Ministres de la Culture ont le secteur de la jeunesse dans leurs attributions. Il va de soi que le Ministre de la Santé publique intervient lorsque l'affectation concerne les commissions d'assistance publique dont il a la tutelle.

Ceci donnerait par la même occasion la possibilité de faire émettre un avis par les conseils de la jeunesse concernant ces agrégations.

2. — In § 2, « in fine » van 1°, het woord

« of »

invoegen.

VERANTWOORDING.

Verscheidene organisaties hebben geen rechtspersoonlijkheid, maar ontvangen nochtans subsidies van de overheid. Het verlenen van subsidies is een afdoende waarborg in verband met de werking van die organisaties.

Anderzijds zijn er organisaties met rechtspersoonlijkheid die niet gesubsidieerd zijn en die nochtans een belangrijke functie in onze maatschappij vervullen (bv. OXFAM).

3. — Paragraaf 3 aanvullen met wat volgt :

« behoudens door de Minister van Binnenlandse Zaken toegestane afwijking ».

VERANTWOORDING.

De erkennings- en inlijvingsprocedure voor de gewetensbezwaarden is zeer lang. In afwachting van hun indiensttreding gaan sommige gewetensbezwaarden dan ook tegen een bescheiden loon aan het werk in instellingen waarin zij hun civiele dienst zullen kunnen vervullen. Het ware te betreuren dat de ervaring die zij hebben opgedaan en de menselijke contacten die zij hebben gelegd in die instellingen, verloren zouden gaan ingevolge een aanwijzing voor een andere instelling.

2. — Au § 2, « in fine » du 1°, insérer le mot

« ou ».

JUSTIFICATION.

Plusieurs organisations n'ont pas la personnalité civile mais bénéficient cependant de subsides des pouvoirs publics. L'octroi de subventions offre une garantie suffisante quant au fonctionnement des organismes intéressés.

Par contre, il existe des organismes dotés de la personnalité civile, qui ne bénéficient pas de subsides, mais qui exercent une fonction importante dans notre société (par ex. OXFAM).

3. — Compléter le § 3 par ce qui suit :

« sauf dérogation accordée par le Ministre de l'Intérieur ».

JUSTIFICATION.

La procédure de reconnaissance d'objecteur et d'incorporation est longue. Aussi, en attendant leur entrée en service, des objecteurs vont travailler pour un salaire modique dans des organismes où ils pourront effectuer leur service civil. Il serait regrettable qu'ils perdent l'expérience et les contacts humains qu'ils ont acquis dans ces organismes par une affectation dans un autre organisme.

L. HARMEGNIES.

G. TEMMERMAN.